

Отже, реалізація зазначених концептуальних положень повинна сприяти встановленню партнерських стосунків української держави із зарубіжними інвесторами та усвідомленої взаємоповаги економічних інтересів, цінностей та пріоритетів.

Література:

1. Інвестологія: наука про інвестування : навч. посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К.: Атака, 2007. – 264 с.
2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
3. Рада інвесторів при Кабінеті Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу www.eba.com.ua/ua/services/lobbying/info/inv_council.
4. Дані рейтингового дослідження «Бізнес 2012» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.doingbusiness.org.
5. Галасюк В. Інвестиційний потенціал України: погляд у майбутнє [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.day.kiev.ua/.
6. Офіційний сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу www.me.gov.ua.
7. Дані рейтингового дослідження «Бізнес 2013» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.doingbusiness.org.

Науковий керівник: д.т.н., професор *Солодовник Л.М.*, Державний ВНЗ «Національний гірничий університет».

НЕОБХІДНІСТЬ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ ВИТРАТ У ГАЛУЗЯХ МАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Енгельс І.О.

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»

Для підприємств різних галузей одні й ті ж самі чинники зменшення витрат мають різний вплив на ефективність діяльності підприємства. Тому виявлення найбільш впливових чинників зниження витрат для кожного конкретного підприємства та пошук і використання резервів зменшення витрат з урахуванням їх впливу є актуальними завданнями діяльності підприємства у коротко- та довгостроковій перспективі.

У галузях матеріального виробництва на економію ресурсів здійснюють вплив такі групи техніко-економічних чинників: підвищення технічного рівня виробництва; зміна відносних розмірів амортизаційних відрахувань; вдосконалення організації виробництва та праці; зміна обсягу виробництва; зміна структури (номенклатури та асортименту) продукції; галузеві та інші чинники. Ці чинники зменшення витрат обумовлюють такі резерви зниження витрат виробництва:

- розширення спеціалізації та кооперації;
- зменшення трудових витрат, збільшення продуктивності праці;

- раціональне використання матеріальних ресурсів та безперервність постачання матеріальних ресурсів;
 - використання обґрунтованої амортизаційної політики;
 - скорочення витрат на обслуговування виробництва і управління;
 - оптимізація витрат на транспортування, зберігання запасів, продукції.
- Класифікацію резервів зниження витрат наведено в табл. 1 [1].

Таблиця 1

Класифікація резервів зниження витрат

Ознака класифікації	Види резервів
За сферою виникнення	- виробничі; - невиробничі
За видами ресурсів	- пов'язані з використанням предметів праці; - пов'язані з використанням засобів праці; - пов'язані з використанням трудових ресурсів - пов'язані з використанням земельних ресурсів
За рівнем і масштабами	- міжгалузеві; - галузеві; - внутрішньовиробничі
За ознакою часу	- перспективні; - поточні; - невикористані
За можливостями реалізації	- реальні; - потенційні
За методами реалізації	- технічні; - організаційні; - економічні; - соціальні
За потребами у капітальних вкладеннях	- інвестиційні; - безінвестиційні
За можливостями виявлення	- явні; - приховані
За стадіями життєвого циклу виробу	- на передвиробничій стадії; - на виробничій стадії; - на стадії експлуатації; - на стадії утилізації
За економічною природою	- екстенсивні; - інтенсивні
За джерелами утворення	- внутрішні; - зовнішні

Слід зазначити, що в країнах з розвинутою економікою у два рази більшу частину, ніж в Україні, займають витрати на оплату праці, а відрахування на соціальні потреби у чотири рази перевищують українські показники. З цього випливає, що необхідно оптимізувати структуру собівартості таким чином, щоб можливо було знайти резерви зниження собівартості. На вітчизняних підприємствах структура собівартості продукції дуже різниться (табл.2) [2].

Так, на ПАТ «Новоолександрівський цегельний завод» питома вага сировини і матеріалів складає 5,5%, а енергетичних ресурсів 27,5%, тоді як на акумуляторному підприємстві ПАТ «Веста-Дніпро» питома вага сировини і матеріалів складає 85%, а енергетичних ресурсів 2,5%. Навіть близькі по галузі металургійні підприємства ПАТ «Дніпропетровський завод прокатних валків» і ПАТ «Інтерпайп НТЗ» суттєво відрізняються частками витрат на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи відповідно 26,6% та 7%.

Таблиця 2

Структура собівартості реалізованої продукції підприємств у 2012 р.

Стаття витрат	ПАТ «ДЗПВ», %	ПАТ «Інтерпайп НТЗ», %	ПАТ «ВЕСТА-Дніпро», %	ПАТ «Прогрес», %	ПАТ «НЦЗ», %
Сировина і матеріали	34	66	85	75,3	5,5
Енергетичні ресурси	21,9		2,5		27,5
Витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи	26,6	7	5	13,4	9,3
Витрати на утримання та експлуатацію обладнання	13,1	5	3	11,3	17,7
Інші витрати	4,4	22	4,5		40
Усього	100	100	100	100	100

Така різниця у структурі витрат між підприємствами, вочевидь, зумовлена неефективним використанням ресурсів як складових певних витрат.

Даний факт підтверджується порівнянням, наприклад, ефективності використання трудових ресурсів на ПАТ «ДЗПВ» і ПАТ «Інтерпайп НТЗ», розрахованих на основі даних [3] (табл.3). На ПАТ «Інтерпайп НТЗ» частка витрат на оплату праці значно менша, а продуктивність праці вища та динаміка її краща, ніж на ПАТ «ДЗПВ».

Таблиця 3

Динаміка продуктивності праці

Показник	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Продуктивність праці (ПП) на ПАТ «Інтерпайп НТЗ», тис. грн/чол.	557,79	690,9	448,48	734,92	944,94	1039,93
Темп росту ПП на ПАТ «Інтерпайп НТЗ», %	-	123,86	64,91	163,87	128,58	110,05
Продуктивність праці (ПП) на ПАТ «ДЗПВ», тис. грн/чол.	147,68	127,4	101,31	234,88	330,23	297,28
Темп росту ПП на ПАТ «ДЗПВ», %	-	86,27	79,52	231,84	140,6	90,02

Таким чином, за умов сучасного стану економіки країни, підприємствам матеріального виробництва вкрай необхідно аналізувати ефективність використання ресурсів і впроваджувати інновації саме в ті сфери діяльності, на які необґрунтовано витрачається значна частка коштів.

Необхідність пошуку можливостей зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції з використанням інноваційних інструментів залишається основною передумовою покращення кінцевих результатів господарювання.

Література:

1.Цимбалюк Л.Г. Чинники, резерви та шляхи зниження витрат виробництва як основа зменшення ціни товару / Л.Г. Цимбалюк, Н.П. Скригун // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – №3(15). – С.88–95.

2.Явтушенко О.С. Шляхи зниження собівартості продукції на підприємстві [Електронний ресурс] / О.С. Явтушенко, О.І. Андрусь. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1959>.

3.Бази даних підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://smida.gov.ua>.

Науковий керівник: асистент **Марченко О.О.**, Державний ВНЗ «Національний гірничий університет».

ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВА УКРАЇНИ

**Жудіна А.Ю.,
Мамченко В.С.**

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»

Світова економічна криза дійшла до України. В Україні заговорили про нестабільну економіку, знецінення гривні, чергове подорожчання продуктів, банкрутство підприємств, масові звільнення з роботи. Тепер не кадри вирішують все, а фінансово-економічна криза. Аналізуючи причини та розвиток глобальної фінансової кризи слід вказати яким чином це відіб'ється на українській економіці.

Найбільше фінансово-економічна криза вдарила по підприємствах металургійної та будівельних галузях. Зараз всі підприємства металургійної промисловості зупиняються, це пов'язано з тим, що на цих підприємствах різко впала рентабельність і через те, що більшу частину своєї продукції вони експортують, а попит на світовому ринку на український метал значно впав, бо затрати більше ніж прибуток. Метал став не конкурентний продукт, що і призвело до сьогоденної ситуації на цих підприємствах.

Також криза вплинула й на будівельні підприємства. Банки перестали видавати кредити, через це більшість будівельних майданчиків були заморожені на невизначений термін. Також впали ціни на житло, через ситуацію з кредитуванням, все це і спричинило до зупинення галузі.

А в цих двох вище названих галузях зайняті мільйони людей так, що ситуацію потрібно вирішувати і якнайшвидше, бо наслідки можуть бути карколомними.

Саме тому сьогодні єдиним можливим шляхом порятунку вітчизняної металургії є стимулювання попиту на її продукцію. До речі, практика подолання подібних криз свідчить як раз про те, що саме стимулювання